

75 שנה
להכרזת
המרד
בבריטים

מנחם בגין:

אסופת כתבים

תוכן עניינים

3	דברי פתיחה.....
	הדרך היחידה: מלחמת שחרור – דברים בכנס העולמי השלישי של בית"ר
5	בוארשה.....
12	הכרזת המרד של הארגון הצבאי הלאומי
18	המורה לימד – התלמידים מגשימים.....
22	האחדות הלוחמת: מכתב ממנחם בגין למשה סנה
26	אל שכנינו הערביים (1947)
29	ה"פלוורע" וה"ים" / מנחם בגין.....
35	המרד נגד השלטון הבריטי בארץ-ישראל / מנחם בגין.....

דברי פתיחה

הכרזת המרד בשלטון הבריטי בארץ-ישראל היתה לנקודת הכרעה בהגשמת הציונות. המרד החל בצלו של צוק העיתים הנורא שעבר על העם היהודי בימים ההם, ולאור התקווה האדירה לתקומת ישראל. אולם, בתולדות הימים תיזכר תקופה זו גם בשל ייחודה, כביטוי מעשי ראשון וחד ליישומה של תורתו של מנהיג התנועה הרביזיוניסטית, זאב ז'בוטינסקי.

ימי המרד מביאים לידי ביטוי את המחשבה הלאומית-ליברלית, ומביעים באופן ייחודי את המתחים שבין הנאמנות לעם לבין המחויבות לאדם ולזכויותיו. האצ"ל הוביל בגאון את להב המרד, כפועל יוצא מאמונתו בחשיבות הכלי הצבאי במאבק לריבונות יהודית בארץ-ישראל יחד עם ההכרה בגודל השעה ובמצוקותיה הנוראיות; יחד עם זה האמינו לוחמי ומפקדי האצ"ל בערכי החרות, השוויון ואהבת האדם, וניסו ככל יכולתם לבטא ערכים אלו הן במלחמה באויב והן בתחושת האחוה פנימה.

בחוברת מקורות קצרה זו, אנו מביאים מכתביו של מנחם בגין, מפקדו של האצ"ל החל מ-1943 ועד להקמתה של מדינת ישראל, המראים את החשיבות הרבה להנפת נס המרד, לביסוסה של ציונות צבאית המסוגלת להגן על עמה ומולדתה. על כך ראו:

- א. דבריו בכנוס בית"ר ב-1938.
- ב. הכרזת המרד של הארגון הצבאי הלאומי.
- ג. חלקים מחוברת הדרכה ללוחמי האצ"ל מתקופתו במחתרת.

כל זאת, לצד המודעות העמוקה לדילמות מוסריות ולדרכי הלחימה גם באויב מר.
על כך ראו:

- א. חוברת ההדרכה ללוחמים.
 - ב. מכתב של מנחם בגין למשה סנה להקמת אחדות לוחמת, 'תנועת המרי'.
 - ג. כרוז שיצא לאחר החלטת עצרת האו"ם בכ"ט בנובמבר, הקורא לשלום בין יושבי הארץ והכולל הוראה ללוחמים לנצור את נשקם נגד התושבים הערבים של הארץ, למרות מתקפות הדמים, לצורך הושטת יד לשלום.
 - ד. שני מאמרים שבגין פרסם לאחר הקמת המדינה, המפרטים את האסטרטגיה של המרד, את השימוש המדוד בכח, יחד עם מודעות עמוקה לחשיבות הרבה בהשתתפותם של כל המגזרים והעדות בעם-ישראל במאבק בבריטים ובראש ובראשונה, בעמידה על העיקרון העליון של מניעתה של מלחמת אחים.
- אנו מקווים שכתבים אלו יסייעו בלימוד ומחקר תקופת המרד בבריטים ואולי אף יעזרו לנו בחשיבה חדשה בעת עיסוקנו במבוכות זמננו אנו.

הדרך היחידה: מלחמת שחרור – דברים בכנוס העולמי השלישי של בית"ר בוארשה

ט"ז אלול התרצ"ח, 13 בספטמבר 1938.

כנוס נעלה,

השאלה, העומדת בפנינו היום, היא לא "מה" אלא "איך". אנו יודעים בדיוק מה אנו רוצים. בניגוד למחנה הציונות הרשמית, המתכחש לרעיון ההרצלאי, הרינו שואפים, מאז קמה תנועתנו הממלכתית, למולדת חפשית ועצמאית, לארץ-ישראל כמדינת היהודים לא בעתיד הרחוק אלא בימינו, למדינה שנקימנה במו ידינו ובה נחיה ונבנה כאזרחיה. את המטרה הזאת נתן לנו, ואת האמונה בהגשמתה, נטע בלבנו ראש בית"ר, והיא תמיד לנגד עינינו, פשוטה וברורה.

אבל איך נגשים את המטרה הזאת, זוהי השאלה. הכנוס שלנו המתקים בימים גורליים לעמנו ולארצנו, אינו יכול להתחמק מן השאלה המכרעת שנעשו, ובוודאי עוד יעשו, על ידי הצה"ר והצ"ח, שאנו כולנו חבריהן ופעיליהן. הכנוס הזה עצמו חייב למצוא את התשובה בשביל הנוער היהודי, הן במולדת והן בגולה. כי הגענו לפרשת דרכים. ועל פרשת הדרכים המיוחדת הזאת, עליה עומד עם, הנרדף על צוואר בגולה ורוצה לשוב לארצו והיא סגורה בפניו, דברתי עוד אשתקד במועצת הצ"ח בפראג.

מבחינת השאלה "איך" אפשר לחלק את תולדות הציונות, עד ימינו, לשלוש תקופות עיקריות. היתה תקופה של הציונות המעשית, זו שקדמה להרצל. חובבי ציון, לרבות הברון רוטשילד, רצו לפדות את אדמת ארץ-ישראל בדרך שהיתה נראית

להם כמעשית ביותר, על ידי קנייה. בדרך זו – הן תמיד אמרנו כך בעקבות ראש בית"ר – נעשו דברים נאים וחשובים, נקנו אדמות, הוקמו ישובים, הוכח, כפי שהרצל עוד הדגיש, כי היהודים מסוגלים, לא פחות מאחרים, לעבוד את האדמה. אבל כבר בקונגרס הציוני הראשון, הוכיח הרצל, על ידי חשבון אריתמטי פשוט, כי דווקא הציונות המעשית אין בה מבחינת המטרה שום מעשיות. בדרך זו, אמר, אפילו בתנאים הנוחים ביותר, היה התהליך של הגשמת הציונות נמשך תשע מאות שנה.

משום כך הציע הרצל דרך אחרת, זו של הציונות המדינית. הוא שאף להשיג, על ידי הסכם מיוחד במינו עם השולטן, את התנאים הפוליטיים, את הצ'רטר לעליה גדולה, להתישבות המונים, למדינת היהודים. היה זה רעיון אדיר, תקווה חדשה, אבל בחייו של הרצל הוא לא הוגשם.

אחר מותו, בימי מלחמת העולם ואחר הצהרת בלפור, שהיתה צריכה להיות בבחינת הצ'רטר, השתלטו על הציונות אנשים, אשר עוד בימיו של הרצל התנגדו לדרכו ודגלו בציונות המעשית. בתופעה זו מצא מכס נורדאו, בעל הפרדוכסים, את ההוכחה, כי ההיסטוריה יכולה להיות לא רק טרגית אלא גם אירונית. מתנגדי הרצל החזירו את הציונות לתקופתה הראשונה, אף על פי שדווקא רעיונו נחל, לעיני כל, את הנצחון המכריע.

בתגובה להתכחשות זו קמה תנועתנו והניפה ברמה את דגלו המחודש של הרצל. שוב, מעולם לא אמרנו, כי בתקופת הרצידיבה המרכז-רוחנית לא נעשו דברים יפים, אף חשובים וגדולים. אבל לנגד עינינו היתה המטרה. והיה ברור לנו, כי בדרך זו, בעוד הפרשנים האנגלים, בעזרת יהודיהם, מרוקנים את הצהרת בלפור מתוכנה. הגענו למבוי סתום, לא נשיג רוב יהודי בארץ-ישראל, לא נקים את מדינת

היהודים ולא נפתור את בעיית היהודים. כך חידשה תנועתנו לא רק את המטרה ההרצלאית אלא גם את הדרך ההרצלאית, את הציונות המדינית.

אבל היום חובה עלינו לשאול, אף אם נתאכזר לעצמנו, אם בדרך של פעולה מדינית בלבד, נוכל להגשים את מטרותנו. הנושא העיקרי של פעולה זו, מהו? הלא היא צרת היהודים, התובעת את פתרונה ואין לה פתרון אלא בארץ-ישראל, כמולדת יהודית. כלום יש ספק בכך, כי בימינו הגיעה צרה זו לשיאים, אשר עוד לפני שנים מספר עדיין נראו דמיוניים? ואף על פי כן, דווקא בימים האלה, הגיע גם לשיא חיסול הציונות. זוהי העובדה הכפולה, הטרגית הנוראה: המוני ישראל לוחצים על שערי ציון, אבל אנגליה חוסמת בפניהם את הדרך לציין.

כאשר פורסם הדין והחשבון של וועדת פיל, כולנו נדעזענו. מציעים לנו, אמרנו, לגזול מעמנו כמעט את כל ארץ מולדתנו, על המקומות המקודשים ביותר לו, ולהקים על פס צר שלה גיטו יהודי קטן סגור ומסוגר וכך להביא את הקץ על חזון הגאולה של מיליוני יהודים, אשר בשבילם, למרות הפילוסופיה החדשה, אין שום הבדל בין גאולה לבין הצלה. וכדי להטעות את העם ואת מנהיגיו המוכים בסנוורים, הם קראו לגטו הזה בשם "מדינה". אולם ראש בית"ר אמר למחרת היום: נישט געשטויגען און נישט געפלויעגען. (עורבא פרח. לא יצא מזה מאומה.) והוא שוב צדק. מן הדין וחשבון של וועדת פיל יצאה לא מדינה אלא וועדת חקירה חדשה. אך האין לראות בכל הוועדות האלו קו אחד לחיסול הציונות, כפי שאנחנו מבינים אותה?

לפני זמן קצר נתכנסה וועידת אויאן. האספקט שלה היה הומניטרי. ישנם המוני פליטים מגרמניה ואוסטריה וצריך למצוא בשבילם פתרון. מה יצא מוועידה זו, שדנה בצרת היהודים שלא היתה עדיין כמותה? האנגלים אמרו: על כל הארצות אנחנו מוכנים לדון, אבל על ארץ אחת, על פאלסטיין, איננו מוכנים להתווכח.

ארץ-ישראל, אמרו, תוכל לתרום משהו לפתרון בעית הפליטים היהודיים, אבל בוודאי לא תוכל להיות הפתרון לבעיה זו.

האנגלים, כמובן, מסתמכים על הערבים ועל המרד שלהם. מי מאתנו אינו יודע, מי עומד מאחורי המרד הזה? לאנגלים יש תמיד הסברים והם דווקא נלקחים ממחסן העקרונות המוסריים, כאשר נוח להם להשתמש בהם. הנה, בשכנותנו הקרובה מופעל לחץ כביר על מדינה קטנה, הנלחמת על קיומה. אבל האנגלים כבר מסבירים, כי בעצם יש זכות לאנשי הנליין להגדרה עצמית. הגדרה עצמית, זה עקרון נעלה, אבל איך משתמשים בו בימים אלה? אין ספק כי הלורד רנסימן ושולחיו, הם המחלקים את צ'כוסלובקיה. זוהי האמת המרה.

הנימוקים המוסריים, ההומניטריים, הקשורים בצרת היהודים אינם משפיעים עוד אל אנגליה. נכון, צרת היהודים זועקת, אבל עובדא היא, כי אנגליה אטמה אזניה משמוע לזעקה זו.

אל מי אנו יכולים לפנות? על וועידת אוויאן כבר דברתי. עתה נפנה אל חבר הלאומים. וודאי, זהו מוסד שיש מאחוריו וויזיה גדולה, כאילו ויעשו כולם אגודה אחת. אבל המציאות הבין-לאומית, שאנו יכולים וחייבים להתבונן בה, אומרת לנו, כי חבר הלאומים יש לו כוח השפעה מסויימת בסכסוכים בין שתי מדינות קטנות, כמו זה שפרץ בין פארגוואיי לבין בוליביה על שטח צ'אקו. אבל לאותו חבר לאומים אין שום כוח להשפיע על סכסוך בין שתי מדינות גדולות ובעיקר אין לו יכולת, או אין לו רצון, לעזור לעם קטן נגד עם גדול. ראינו את ההופעה הזאת במזרח הרחוק; וראינו אותה, ובאופן קובע, באביסיניה. נכון, היפאנים, הגרמנים והאיטלקים לועגים לחבר הלאומים ושואלים בזלזול, איזה כוח יש לו, או נותר לו? אבל זהו ההבדל המוסרי המכריע ביניהם ובינינו. אנחנו היהודים, איננו מזלזלים;

אנו מתעצבים. הם, נושאי הכוח הגס, שמחים בחולשת חבר הלאומים; אנחנו מצטערים על חולשה זו. אבל הצער שלנו אינו יכול לשנות עובדות. והעובדא ברורה היא, כי חבר הלאומים, גם אם הוא שומע את זעקת העוני היהודי, הרי אין הוא יכול לעשות בשבילנו, נגד אנגליה, שום דבר. ומה כי נתפלא? הן חבר הלאומים יושב בד'נבה. והנה שוויץ זו, סמל החופש, שוויץ של ווילהלם טל, של מתן אזיל לפליטים פוליטיים מארצות שונות, שוויץ הדמוקרטית, הרפרנדיסטית, אף היא מונעת הצלה מאחינו האומללים ושולחת פליטים יהודיים בחזרה – לאן? לגרמניה הנאציונאל-סוציאליסטית.

מבחינת המשולש הזה: אנגליה-חבר הלאומים-והעם היהודי, אולי מכרעת היתה חוות הדעת של וועדת המנדטים, כאשר היא באה לדון בדין וחשבון של וועדת פיל. כולנו זוכרים, שהדין והחשבון הזה קובע, כי המנדט אינו ניתן עוד לביצוע. ואילו וועדת המנדטים, בה יושבים אנשים מלומדים, ויש בהם אף מחסידי אומות העולם, אמרה: אמנם, אין זו דעתנו, כי אי אפשר לבצע את המנדט, אבל אם המנדטור הגיע למסקנה זו, אין ברירה אלא להתחשב בה.

כנוס נעלה, כל העובדות האלו מוליכות אותנו למסקנא, כי בנוטות וורבליות על צרת היהודים אי אפשר לפרוץ. אם המצור הוטל עלינו. ואם נשוב ונשאל את השאלה, בה פתחתי: "איך", איך נגשים את הציונות בימינו, איך נגשים את המטרה לה הקדשנו את חיינו, כפי שנשבחנו בנדר הבית"רי הרי המסקנא הכוללת תהיה, כי אחרי תקופת הציונות המעשית, ואחרי תקופת הציונות המדינית, מ?ה?גיעה תקופת הציונות הצבאית.

אינני אומר, כי הבנין והמדיניות נעשו מיותרים; אבל הם אינם מספיקים עוד. על ידם אי אפשר להשיג את המטרה בה קשורה הצלח העם וגאולת העם.

פרושה של הציונות הצבאית – וצריך, לדעתי, שהדברים ייאמרו במפורש – הוא: מלחמת שחרור נגד אלה המחזיקים בארץ אבותינו ואשר החליטו, כפי שנראה בעליל, ובניגוד להבטחתם והתחייבותם, לגזול אותה מאת עם ישראל. עלינו לכבוש את ארצנו, זו הדרך. ובשום דרך אחרת לא נגיע אל המטרה.

בעצם, גם בדרך זו לא יהיה חדש. הלכו בה כל העמים המשועבדים. להם לא היתה ברירה; אף לנו אין ברירה. זוהי דרך, אשר ההיסטוריה עצמה קובעת אותה. כך למדנו. זוהי מינות, אם אנו רואים באבינו ראש בית"ר לא רק את קאבור אלא גם את גריבלדי היהודי?

אינני אומר את כל הדברים האלה בלב קל, או מתוך קלות דעת. אני יודע, כל אחד מאתנו יודע, כי הדרך הזאת דורשת קרבנות יקרים ותהיה קשורה ביסורים רבים, אבל כבר אמרו אבותינו, כי אין ארץ-ישראל נקנית אלא ביסורים. ברור לכולנו, כי אלה שתלו את אחינו שלמה בן-יוסף לא התכוונו למשפט ואולי אפילו לא לשווי המשקל המפורסם שלהם. הם פשוט רצו להפחיד את הנוער היהודי, אם במולדת ואם בגולה, אבל הם לא יפחידו. אני מאמין באמונה שלמה, כי הנוער שלנו יהיה מוכן, למען הצלת עמו וכבוש מולדתו, ללכת בעקבותיו של שלמה בן-יוסף – למות או לכבוש את ההר.

וכדי לתת בטוי לתקופה החדשה, לדרך, בה אנו רוצים ומוכנים ללכת, הריני מתכבד להציע, כנוס נעלה, להכניס תיקון מסויים בנוסח הנדר הבית"רי. במצווה ד' של הנדר כתוב לאמור: "אכין זרועי להגנת עמי ולא אשא זרועי אלא להגנה". אני נוטל עוז לעצמי לומר, בדרך ההשערה, כי כוונתו של ראש בית"ר, בנסחו את החלק האחרון של מצווה זו, היתה כלפי פנים. כוונה קדושה היא. אין להשיג עליה. אולם את ההגבלה הזאת הן אי אפשר לנו לבטא במלים מפורשות.

הנוסח אחד הוא: ולא אשא זרועי אלא להגנה. אך כלום אנו יכולים עוד להתחייב על כך כלפי חוץ? האם רק אז נקום, כאשר נותקף? ובינתיים יגזלו מאתנו את ארצנו, את תקוותנו האחרונה? האם לא נכשיר את לבותינו להתקפת שחרור, לכבוש מולדתנו ככל עם השואף להשתחררות, המאמין בצדקתו?

נכון, עלינו להכין זרוענו להגנת עמנו הן במולדת והן בתפוצות הגולה. אבל עלינו גם להכין את הזרוע למטרה, המקפלת את ההגנה ההיסטורית, את ההגנה בה' הידיעה, על עמנו. המטרה הזאת היא כבוש המולדת. משום כך, הריני מתכבד להציע לכנוס, כי במקום המלים "ולא אשא זרועי אלא להגנה", תכתבנה המלים "ולכבוש מולדתי". אם הצעת התיקון תתקבל – והריני קורא לכנוס לאשר אותה – תהיה המצווה ד' לנדרנו מהיום והלאה זו:

אכין זרועי להגנת עמי ולכיבוש מולדתי.

המקור: כתב יד: "הדרך היחידה: מלחמת שחרור" – דברים בכנוס העולמי השלישי של בית"ר. P20-283. 12/09/1938. ארכיון מרכז מורשת בגין.

הכרזת המרד של הארגון הצבאי הלאומי

(ז' שבט התש"ד, 1.2.44)

אל העם העברי בציון!

אנו עומדים בשלב הסופי של מלחמת עולם זו. כיום עושה כל עם ועם את חשבונו הלאומי. מה הם ניצחונותיו ומה הן אבדותיו? באיזו דרך עליו ללכת, כדי להשיג את מטרתו ולמלא את ייעודו? מי הם ידידיו ומי אויביו? מי הוא בעל ברית אמיתי ומי הוא הבוגד? ומי ההולכים לקראת הקרב המכריע?

עם ישראל חייב גם הוא לבחון את דרכו לסקור את העבר ולהסיק מסקנות לעתיד, כי הרי השנים שחלפו הן האיומות בקורותינו; והשנים הבאות - המכריעות בדברי ימינו.

וזו לשון העובדות:

1. בשנת 1939 הכריזו כל התנועות בישראל, כי עמנו עומד בצדן של אנגליה, צרפת ופולין אשר קדשו מלחמה על גרמניה ההיטלראית המתקיפה.
2. גרמניה הכריזה, כי מלחמת-העולם זו היא "מלחמה יהודית" וכי עם ישראל הוא אויבה מספר א'. אף-על-פי-כן דחתה ממשלת בריטניה בעקשנות מתמדת כל הצעה להקמת כוח צבאי-עברי, שיצא לקרב ישיר נגד צבאות גרמניה.
3. בארץ ישראל הוכרזה שביתת נשק בין היהודים והממשלות. הישוב העברי הציע את עזרתו המלאה לאומות הברית במלחמתן נגד העריצות ההיטלראית.

4. למעלה מ- 25 אלף מצעירי ישראל התגייסו לצבא הבריטי מתוך תקוה, כי אנגליה תקים את הצבא העברי הלאומי.
5. ערביי עיראק ניצלו בשנת 1941 את מצבה הדחוק של בריטניה ובעזרת הגרמנים התקיפו את צבאותיה; ערביי סוריה תמכו בשליחי היטלר; הגייס החמישי המצרי היה בעל השפעה עצומה; ערביי ארץ ישראל חיכו לרומל "הגואל" ומנהיגם, המופתי, הריץ פקודות מברלין.
6. היהדות נשארה נאמנה בימי המבחן של 1940-1941. הישוב שרת במומחיו ותעשייתו את כל המזרח התיכון, בני ישראל סיכנו והקריבו את חייהם בסוריה, מצרים ועיראק.
7. גרמניה התחילה להשמיד את יהדות אירופה. פולין הפכה בית מטבחיים; יהדות גרמניה, אוסטריה, הולנד ובלגיה - חוסלה; יהדות ליטא, לטביה ואסטוניה - מתבוססת בדמיה; שארית הפליטה של יהדות פולין נאבקה על קיומה בגטאות; יהדות רומניה עומדת בפני סכנת חיסול; יהדות בולגריה עומדת בפני גירוש; יהדות הונגריה חרדה לגורלה. חרב ורעב, מגפה ורעל, מכלים את אחינו באירופה. בכל קיבוציה של יהדות התפוצה - דם.
8. לאחינו אין מקלט. כל הארצות סגורות בפניהם. אף אלה, אשר נמלטו לאסיה הרוסית - יהודי פולין, רומניה וארצות הבלטיות – גוועים מרעב, מקור וממגפות וגם להם אין עוזר - באשר יהודים הם.
9. לאור הטבח האיום בארצות אירופה הצהירו מדינות הברית הצהרה מילולית גרידא, שאין ערכה עולה על ערך הנייר שעליו נכתבה.
10. ממשלת בריטניה הכריזה, כי אין אפשרות לפעולות הצלה, באשר הן "תפרענה להשגת הניצחון". היא לא הסתפקה בהשקפה שטנית וזידונית זו –

במו ידיה כתבה את פרקי הדמים בתולדות ההעפלה העברית: פטריה,

מאוריציס, סטרומה!

11. ממשלת הספר הלבן התקיפה את הישוב העברי. שליחיה רצחו בעיר ובכפר

ללא דין; שופטיה העלילו עלילות כזב ויצאו להשפיל כבוד ישראל בעולם.

12. הספר הלבן נשאר בתקפו. הוא מתגשם למרות בגידת הערבים ונאמנות

היהודים; למרות הגיוס ההמוני לצבא הבריטי; למרות שביתת הנשק והשקט

בארץ ישראל; למרות הטבח של המוני בית ישראל באירופה. ולמרות העובדה,

כי גם אחרי מיגור ההיטלריזם אין עתיד ליהודים בין עמי אירופה האכזלים

שנאת-ישראל.

שפת העובדות היא פשוטה ואיומה כאחת. הפסדנו במשך ארבע שנות

המלחמה מיליונים של טובי עמנו. מיליונים אחרים עומדים לפני סכנת-השמדה.

וארץ ישראל סגורה ומסוגרת, כי שולט בה שלטון בריטי, המגשים את הספר הלבן

והחותר לחיסול התקווה האחרונה של עמנו.

בני ישראל, נוער עברי!

אנו עומדים בשלב האחרון של המלחמה. אנו עומדים בפני ההכרעה

ההיסטורית של גורלנו לדורות. שביתת הנשק, אשר הוכרזה בראשית המלחמה,

הופרה ע"י השלטון הבריטי. שליטי הארץ לא התחשבו לא בלואיאליות, לא בויתורים

ולא בקורבנות; הם הגשימו ומגשימים את מגמתם: חיסול הציונות הממלכתית.

חלפו ארבע שנים, וכל התקוות, אשר פעמו בלבותיכם בשנת 1939 – נתבדו

ללא זכר. מעמד בינלאומי לא ניתן לנו, צבא עברי לא הוקם, שערי הארץ לא נפתחו,

השלטון הבריטי השלים את בגידתו המחפירה באומה העברית ואין כל יסוד מוסרי

לקיומו בארץ ישראל.

נסיק את המסקנות ללא חת. אין עוד שביתת נשק בין העם והנוער העברי לבין האדמיניסטרציה הבריטית בארץ ישראל, המסגירה את אחינו בידי היטלר. מלחמה לעם בשלטון הזה; מלחמה עד הסוף.

מלחמה זו תדרוש קורבנות רבים וקשים, אך נלך לקראתה מתוך הכרה כי נאמנים הננו לאחינו אשר נשחטו ונשחטים, כי למענם הרינו נלחמים, ולצוואתם במותם שמרנו אמונים.

וזו דרישתנו:

השלטון על ארץ ישראל יימסר מיד לידי ממשלה עברית זמנית!

הממשלה העברית של ארץ ישראל, הנציג החוקי היחיד של העם העברי, תיגש, מיד לאחר הקמתה, לביצוע עיקרים אלה:

- א. תקים צבא עברי לאומי.
- ב. תישא ותיתן עם כל הגורמים המוסמכים בדבר ארגון האבקואציה (=פינוי) ההמונית של יהדות אירופה לארץ ישראל.
- ג. תישא ותיתן עם ממשלת רוסיה בשאלת האבקואציה של פליטי יהדות פולין וארצות אחרות.
- ד. תיצור תנאים לקליטתם של בניים שבים למולדתם.
- ה. תכרות ברית עם אימות הברית להגברת מאמץ המלחמה נגד גרמניה.
- ו. תציע בשם ארץ ישראל הסוברנית, על בסיס הצ'רטר האטלנטי ומתוך הכרה של אינטרסים משותפים, ברית של עזרה הדדית עם בריטניה הגדולה, ארצות הברית של אמריקה, צרפת המחודשת ועם כל אומה חופשית אחרת, שתכיר בריבונותה וזכויותיה הבין-לאומיות של המדינה העברית. שלום של כבוד ושכנות טובה יוצעו לכל שכניה של ארץ ישראל העצמאית.

- ז. תשריש את קודשי התורה בחיי האומה המשוחררת במולדת.
- ח. תבטיח לכל אזרחי המדינה עבודה וצדק סוציאלי.
- ט. תכריז על אכסטריטוריאליות של המקומות הקדושים לדת הנוצרית והמוסלמית.
- י. תעניק שווי זכויות מלא לאוכלוסייה הערבית.

עברים!

הקמת הממשלה העברית והגשמת תכניתה - זוהי הדרך היחידה להצלת עמנו, להצלת קיומנו וכבודנו. בדרך זו נלך, כי אחרת אין.

נילחם. כל יהודי במולדת ילחם. אלוהי ישראל, אל צבאות, יהיה בעזרנו. אין נסיגה. חרות – או מוות. חומת-ברזל תיצרו סביב הנוער הלוחם שלכם. לא תעזבוהו לנפשו. כי ארור יהא הבוגד ובז לפחדן.

וגם אתה תיקרא להרים את נס המלחמה האזרחית. תיקרא:

- א. לסרב לשלם מסים לשלטון הדיכוי.
- ב. להפגין בכל יום ובכל ערב בחוצות העיר ולדרוש את הקמת השלטון העברי בארץ.
- ג. לא לציית לשום פקודות הממשלה הזרה; תפר אותן ותכריז: רק לשלטון עברי אשמע.
- ד. ציבור הפועלים ייקרא להכריז שביתה כללית בכל מקומות עבודה. הפרטיים והציבוריים. תהא מוכן לרעב ולייסורים ולא תפר שביתה זו, כי קודש היא.
- ה. הנוער הלומד ייקרא להשבית את בתי הספר ולהקדיש את כל זמנו ומרצו למלחמה זו.

עברים! הנוער הלוחם לא יירתע מפני קורבנות וייסורים, דם וסבל. הוא לא ייכנע, לא ינוח, כל עוד לא יחדש את ימינו כקדם, כל עוד לא יבטיח לעמנו מולדת, חרות, כבוד, לחם, צדק ומשפט. ואם עזור תעזרו לו, הרי תחזינה עיניכם בקרוב בימינו בשיבת ציון ותקומת ישראל. כה ייתן וכה יוסיף לנו האלוהים!

מתוך: במחלת, כרך א', עמ' 21.

המורה לימד – התלמידים מגשימים

(מסמך הדרכה פנימי ללוחמי האצ"ל, 1945)

ג. בדם וביזע קם לנו גזע...

"מהי אמת? אמת אין משמעותה לדבר על אמת; אמת משמעותה – להסיק מסקנות".

דברים אלה שמענו יוצאים מפי ז'בוטינסקי לפני הרבה, הרבה שנים. והם שעיצבו את דמותנו; הם שקבעו את דרכנו. השפעתם היתה מכרעת, לא בגלל ההגיון העמוק ואף לא רק בשל המוסר העליון, שטמונים היו בהגדרה זו, כשם שהיו אופייניים לכל הגדרותיו של המורה. הדברים הללו חרשו חריש עמוק בלבות הנוער, שגדל בהדרכתו הרוחני של ז'בוטינסקי, מפני שהאיש, אשר השמיע אותם שמש דוגמא חיה לאישורם.

אכן, זאב ז'בוטינסקי ידע להסיק מסקנות.

וזה דבר קשה; אולי הקשה ביותר בחיי אדם.

כי בחיים, הן של יחיד והן של ציבור, פועלים גורמים שונים, גורמים "מעכבים". ישנה השיגרה, שהאדם חי בתוכה, מבלי אפילו לראותה, מבלי אולי להרגיש בה, כשבולל בתוך קליפתו. קשה קליפה זו ובטוחה מאוד. מאמץ גדול דרוש בכדי להחלץ ממנה – למרחקים, ל"אבנטורה", לשבילים לא נודעים. מאידך, פועלים ההרגלים של העבר ודעות הסביבה, שלא קל להנתק מהם. וישנם ידידים שקשה להפרד מהם, אחרי שנים ארוכות של הליכה והטפה משותפת, ואף אינטרסים ישנם, המשפיעים מבלי שהאדם ירצה להודות בכך, על החלטתו והתנהגותו.

וכך, לא מעטים הם המדברים על האמת; רבים מוכנים למחוא לה כף, אולם לא כולם יודעים, על אף "הגורמים המעכבים", להסיק ממנה מסקנות. ז'בוטינסקי ידע.

[...]

בימי מלחמת העולם הראשונה, חש ז'בוטינסקי את הרגע ההיסטורי, את ההזדמנות הגדולה, הניתנת רק לעתים רחוקות לאומה משועבדת, את ההזדמנות שצריך "לתפוש אותה בשערות", פן תחלוף, כשם שחולפת ועוברת, לפי אגדה יוונית עתיקה, "הפורטונה"... לא הבינוהו. השיגרה הציונית אמרה: נייטרליות; התיאוריה הפרוגרסיבית גרסה: פאציפיזם; ההרגלים הנוחים דרשו: להתחמק, לשבת בבית עד יעבור זעם. אך האיש שידע להסיק מסקנות, העיז לצאת, כמקודם, נגד כולם. הוא אמר: "בימי מלחמה אין מפיצים שקלים ואין מוכרים יונות ארצישראליים; טיפת דם אחת חשובה מחבית של יין מכרמי הברון". צץ אחרי עשרות בדורות, רעיון הכבוש. נולדה תכנית הגדודים העבריים.

[...]

בתום המלחמה הגן ז'בוטינסקי בכל כוחותיו על קיום הגדוד. בו, גרעין הצבא העברי, ראה את ראשית הריבונות העברית ואת הבטחת המפעל, שבה אהבו, לא כמטרה בפני עצמה, אלא כאמצעי לחידוש מלא של חיי האומה, בשטח המדיני, הכלכלי הסוציאלי והרוחני. שוב נתקל בעוורון. "למה לנו צבא? הרי עת לבנות". התוצאות ידועות.

[...]

בכתבו בשנות השלושים על תפקידי הנוער, קבע ז'בוטינסקי כי השלטון הבריטי בארץ-ישראל היה לשלטון כיבוש, שאין לנו כלפיו כל התחייבות מוסרית,

וכי צריך להלחם בשלטון זה בכל הדרכים. ובשלהי הקיץ של שנת 1939 חבר האיש מינשר אל הנוער העברי, מינשר שלא ראה, בגלל התפתחות המאורעות הבין-לאומיים, את אור היום ובו נאמר: "נוכחנו לדעת, כי הדרך היחידה המובילה לשחרור ארצנו היא החרב..."

כי על כן הוא ידע להסיק מסקנות.

[...]

תורת המורה: "אין זה מספיק לדבר על האמת; צריך להסיק ממנה את המסקנות". והאמת, הידועה כיום לכל איש ואשה, היא, כי השלטון הבריטי בארץ ישראל דן את עמנו לפזור, לשעבוד ולכלייה; כי אף על פי שלטובת הציונות הופעלו כל הגורמים, האובייקטיביים והסובייקטיביים, הפוליטיים והמוסריים, לא זז השלטון הבריטי מעמדתו והיה באופן אורגני, למכשול המכריע בדרך האומה לחידוש חייה ולשמירת חייה. האמת הזאת מחייבת את כולם. לא די לדבר עליה; לא די עתה ללמוד לירות; ולא די לדעת לירות. בשם הצדק ההיסטורי, בשם אינסטינקט החיים, בשם האמת – צריך לירות...

ותלמידים של המורה, ותיקים וחדשים, שמסיקים מסקנה זו, ישנם ויהיו בכל המחנות.

ד. האתיקה של מלחמת השחרור

כל מלחמה היא קללה. וכל שמוש בנשק הוא הכרח טרגי. לא נוצר האדם בכדי להרוג את שכנו, אלא בכדי להמשיך, יחד אתו, במלאכת הבורא; בכדי ליצור כוחות משותפים, חיים של יושר, אושר וצדק, עולם של אחווה, שלום וחופש.

בתורת-מוסר זו, שמקורה סיני וציון, הננו מאמינים – למרות מה שמספרים עלינו המומחים להסטה – בכל להט נפשנו. האידיאל העברי, האידיאל האוניברסלי

והנצחי, פועם בלבותינו, למרות ואולי מפני – כל מה שראו עינינו בדור האחרון...
ואף על פי כן, או דוקא מפני זה, הננו מאמינים ומכריזים, כי אין מוסר מעל למוסר
של מלחמת החופש העברית, כי אין צדק מעל לצדק, הדוחף את הנוער העברי
לנשק ולבריקדה.

אמנם, לא נוצר האדם, בכדי להרוג; אך הוא גם לא נוצר, בכדי להיהרג. לא
נולד האיש, בכדי לשעבד; אך הוא גם לא נולד בכדי להשתעבד. ואנחנו נהרגים –
רק נהרגים – מדור לדור, מפני שפורקנו, בתור אומה, מעל נשקנו; ועבדים אנחנו
לבני עבדים, מפני שנגזלה מאתנו המולדת. ב"גורל" כזה אין שמץ של מוסר. מי
שמשלים אתו, עושה את ההיפך ממה שמצווה לעשות האתיקה האמיתית. והרי
קורות דורנו למדונו, יותר מכל ספרי ההיסטוריה, כי אם נמשיך להשלים עם "הגורל
היהודי", אם לא נשחרר את המולדת ולא נתרכז בה כאומה חופשית, בעלת כל
"האטריבוטים" של כוח עצמאי, נדון את עצמנו לא רק לעבדות נצחית, אלא גם
ברבות הימים, לטבח, לכליון.

זהו איפוא, המוסר ההיסטורי של מלחמתנו: אסור להשלים עם גורל עבדים
וגורל טבוחים; אסור לא להתנגד לעריצות, השלטת בכוח הזרוע, הגוזלת מאתנו את
הזכויות הטבעיות וביניהן, אף את הזכות לחיים. אסור לא למרוד "בירושת הקלון";
אסור לא להתקומם נגד שלטון שהיה לשלטון כבוש, שבגד בהבטחותיו, שהפר את
התחייבויותיו, שדוחף אותנו תהומה.

מתוך: "מלחמת השחרור העברי: יסודות רעיוניים" (מסמך הדרכה פנימי של האצ"ל),
עמ' 11-16.

האחדות הלוחמת: מכתב ממנחם בגין למשה סנה¹

י"ח בתשרי תש"ו, 25.9.1945.

שלום רב,

אני כותב הראשון. אמנם, התפתחות העניינים בעבר היתה מחייבת, כי אתה תקדים בהושטת יד, אך העניינים המתפתחים לנגד עינינו והעומדים להתפתח בעתיד הקרוב – כה רבה חשיבותם וכה מכריעה ערכם, עד שאין לדעתי ערך לשאלת "פרסטיז'ה", אישית או אפילו קיבוצית.

לפיכך, החלטתי, בהסכמת ידידי, לכתוב אליך את המכתב הזה. אולם בכדי למנוע אי-הבנה אני נאלץ לפתוח בשתי הערות מוקדמות.

א' – אל תוסיף לחשוב מחשבה שגרתית. הניסיון הורינו, כי כל פניה, בלתי אמצעית או אמצעית, שבאה מצדנו ושכוונתה להקים אחדות – אחדות לוחמת – של כוחות הישוב, מתפרשת על ידכם, בדרך כלל, כסימן ל"חולשה" של יריבכם הקיבוצי, הנושא מתוך הכרעת שליחותו הלאומית את נס ההתנגדות האקטיבית. יש לי, אפוא, יסוד להניח, כי גם הפעם עלולים אתם לתת את הפירוש השגרתני לפנייתי. ויהיה זה – כמו תמיד – פירוש מוטעה. אתם אמנם, תקעתם בשופר "החיסול המוחלט", עת יצאתם "למסע הצלב" נגדנו – דובר אז על חיסול תוך ששה שבועות – אך במהרה למדתם, כי ההתחייבות הפומבית לא היתה כדאית, כשם שלא היתה בודאי, מועילה ההתפארות הפנימית. עתה הנכם מוסיפים, מתוך שנוי

¹ המקור נמצא בארכיון משה סנה ונמסר לנו באדיבותו של מר יאיר צבן.

גירסא, להתפאר "במהלומות שניתכתם על ראש האצ"ל", כאילו RECORD זה יכול להירשם בדף התהלות של ספר הזכרונות ל"משמר האומה"; אבל אם התפארות זו היא שאלה של טעם, הרי המצב לאמתו הוא שאלה של עובדות. והעובדות הן אחרות מאלו, שעליהן הנכם מתריעים בבטאוניכם. "מהלומות". יש, כמובן, להצטער – ולא רק מבחינה מסגרתית יש להצטער – על אבדן אנשים, שהוסגרו בידי שליחיכם למשטרה. הם – ובייחוד שלושה מביניהם – היו מביאים תועלת רבה למלחמה. אך כדאי שתדעו שהננו מבדילים בתהליך זה בין הצורה לבין התכן. הצורה היא מכאיבה ומחפירה; בתכן יש גם צד שלילי וגם צד חיובי. הראשון אינו טעון הסברה; באשר לצד החיובי, אגיד בפשטות ובקצרה: כשרונות צעירים ודם צעיר הנם, בהפעלתם, נכס רב.

ועוד. אנחנו נלחם. נשמח, כמובן – או למעלה מזה: נהיה מאושרים – להלחם שכם אחד אתכם. אך נלחם גם בלעדיכם. נלחם גם בניגוד "לאיסורכם". הכרתנו כפולה: נכונה הדיאגנוזה שלנו; התאמתה במלואה הפרוגנוזה שלנו. עם הגיע "הלייבור" לשלטון, נהגנו לפי כל כללי האיסטרטגיה הלאומית. אמרנו "הבטחת – קיים". ונמנענו מלתת אמתלא סוביקטיבית לאחר שכלו כל האמתלאות האוביקטיביות. עתה המצב ברור. הם גוזרים מוות על הכל. והמלחמה הופכת לנו לצו מוסרי עליון, כשם שהיא פותחת את הדרך היחידה לקריעת גזר-הדין ולהשגת הפתרון הרצוי. על כן, נלחם – ויהי מה.

ב' – העובדה, שהנני פונה אליך בפניית רצון טוב, אינה מוכיחה, כי הגליד כבר הפצע המוסרי שפצעתם אותנו – וגם, לפי הכרתי, אתכם – במעשים, שנעשו במשך שמונה חדשי הסיוט הידוע. אכן, המעשים היו איומים מבחינה מוסרית,

דיסטרוקטיביים מבחינה פוליטית (מברקי "רויטר האחרונים יוכיחו) ומיותרים מבחינה מעשית.

ועתה לעצם העניין.

אני מציע להקים שיתוף מלחמתי בין שלשת הארגונים. נוטה אנוכי לדעה, כי כדאי להקימו בפומבי. בשעתו, הציע לי, באמצעות מכר משותף – אליהו גולומב המנוח, כי שלשת הארגונים יכריזו, בהכרזה משותפת, על הפסקת פעולות ההתקפה ועל התנאים, שיחייבו את חידושן, או התחלתן. ההצעה היא נדחתה. ובצדק. אך בדחייתה לא היה כלול סרוב להופיע בהצהרה משותפת; הסרוב נבע מתכנה המוצע של ההצהרה. עתה הגיע, אולי, הזמן לחדש את הצעתו של המנוח ולהכניס בה תכן חדש – מתאים למציאות החדשה. כדאי, לדעתי, שכל שלושת הארגונים יודיעו בהצהרה מוסכמת, כי הם יתנגדו בכל כוחם להחלטותיה החדשות – או למימוש ההחלטות הישנות – של הממשלה. לדעתי, עלולה הודעה כזו ללכד, יותר מכל דבר אחר, את הישוב ואת הנוער, המוכנים בלי כל ספק, למלחמת-מצוה. להודעה זו יהיה גם ערך פוליטי, שאין לבטלו.

אפשר, כמובן גם להקים שיתוף לא פומבי. זוהי שאלה הטעונה דיון. פתרונה יהיה תלוי בעיקר, בתכנית המעשית. ותכניות מלחמה ישנן, גם לדעתנו, רבות. אמנם, אמונתנו היא, כי התכנית היחידה שתביא לידי הכרעה חיובית היא: הסתערות, כבוש והתגוננות, אולם אם יש בדעתכם להתחיל במעשי התנגדות, כגון השבתת המסים, עליה בכוח על קרקע ממשלתית, העלאת מעפילים בכוח, הפגנות המוניות וכו'. הרי גם במקרה זה נהיה מוכנים, מתוך הסכם חפשי, לצעוד בשורה אחת.

שמעתי על פעולתכם בשטח העליה. זוהי פעולה מבורכת. גם אנו עשינו את כל המאמצים, בכדי להבקייע דרך, אך אפשרויותינו הן – בשטח זה – בהרבה מוגבלות מאפשרויותיכם, לכן רק בעוד זמן מה, כפי שהנני מקוה, תושגנה התוצאות המעשיות של מאמצינו. ברם, דבר אחד, בוודאי, ברור לכולנו: עליה זו, או, ביתר דיוק, אינפילטרציה זו אינה יכולה לשנות את יחסי הכוחות בארץ, כשם שאין בכוחה להקל על המצוקה בגולה, ועד כמה שהיא מתנהלת באישון הלילה, אין לה גם ערך פוליטי – אותה ערך שעליו דבר, נוהל בייקר, לפני שהיה למיניסטר המדינה, כמובן. המצב מחייב, שתעובד ותוגשם – תכנית מלחמה כללית והעליה צריכה להיות, אחד משטחיה. שטח חשוב, אולי עיקרי, אך לא היחיד.

זוהי הצעתי. אני מקוה, כי תקרא אותה, כשם שהנני כותבה: בכנות וברצון טוב. הגד לחברייך – וביחוד למר גלילי, שתנועתו דוגלת "באסכולה" זו – שיעזבו את השטויות על "פשיזם" ועל "תהום". אין תהום. ביתר דיוק: יכולה לא להיות תהום. בו ביום, שבו תושמע חצוצרת ההתנגדות – ההתנגדות, שבלעדיה ילך הכל לאבדון – תוקם האחדות, תבא ההתקרבות ואולי רק אז יבינו, מה מוטעית, מה מסולפת היתה ההערכה שהעריכו את הכח הזה, הלוחם, המאמין, המקריב. ואף זאת עליכם לדעת: אם באמת תוקם האחדות הלוחמת, לא יהיה מבצע, שלא נבצע; לא תהיה סכנה, שלא נכנס לתוכה, בכדי לסלול דרך, בכדי לעלות, לכבוש, לשחרר ולהגן. אין עוד להפסיד זמן. אבקשך לתת לי, במהירות האפשרית, תשובה – תשובה אישית, כשם שפנייתי היא אישית. והאמן לי, כי, לא מתוך "חולשה", אלא מתוך אהבת העם, שאין למעלה הימנה, הננו כולנו מצפים ליום, בו נוכל לאמר איש לרעהו:

אח לנשק
מ.ב.

אל שכנינו הערביים (1944)

15.09.44, כ"ז אלול ה'תש"ד.

הנוער העברי, למוד הקשת, התחיל במלחמה לשחרור המולדת. האירגון הצבאי הלאומי בארץ-ישראל על אלפי חייליו, המצוידים בנשק חדיש, נלחם בממשלה הבוגדת, המתיימרת לשים קץ לחזון הנצחי של העם העברי הגדול. מלחמת שחרור זו, הנמצאת עדיין בראשית התפתחותה, תלך ותגבר, תלך ותתרחב.

מלחמה זו, לא נגדכם היא מופנית. אין אנו רואים בכם אויבים. רוצים אנו לראותכם שכנים טובים. לא באנו להשמידכם או לנשלכם מן האדמה עליה הינכם יושבים. בארץ ישראל יש מקום גם בשבילכם, גם בשביל בניכם ובני בניכם וגם בשביל מיליונים יהודים שאין להם חיים אלא בארץ זו.

הממשלה העברית תעניק לכם שווי זכויות מלא; השפה העברית והשפה הערבית תהיינה שפות הארץ; לא תהיה הפליה בין ערבי ליהודי בקבלת משרה ממשלתית או ציבורית. המקומות הקדושים לדת המוסלמית יהיו נתונים לפיקוחם של נציגים.

הממשלה העברית תאפשר להמוניכם לרכוש השכלה, ולא תהיה בערות בארץ התנ"ך; לא תהיינה מגיפות בכפריכם ובעריכם; שכר הפועל יורם לדרגה אירופאית;

תהא התפתחות גדולה לחקלאותכם; תבנו בתים במקום אהלים; רשת החשמל והמים תגיע לכל מושב ומושב שלכם; המדינה העברית תהיה לבית משותף לכולנו, ושלוש ויחסי שכנות טובה יהיו בינה לבין ארצות ערב העצמאיות.

השלטון הבריטי מסבסך

הממשלה הבוגדת אינה רוצה בכך. היא מנסה לסבסך בינינו, להסית אתכם נגדנו ואותנו נגדכם, כדי לזכות בעמדת בורר עליון. כדי להשאיר אתכם בשממת המדבר ובאפלת הבערות, ואת אחינו להשמדה וכליון בארצות הגולה. אך אנו, אין אנו שומעים, ואין בדעתנו לשמוע לפיתוייה, והוכחנו זאת במעשים. פקדנו את רמאללה המאוכלסת ערבים, כבשנו שם את תחנת השידור המרכזית, למרות קירבתה למבצר המשטרה הגדול; אך בתושבי העיר לא נגענו.

נלחמנו פעמיים ביפו. אך ורק את שלטון הדיכוי התקפנו, ובתושבי העיר לא נגענו. ערכנו התקפות בירושלים ובחיפה, ונגד תושביהן הערביים לא הפנינו את נשקנו. זו היתה דרכנו בעבר; וזו תהא דרכנו להבא.

אולם היזהרו גם אתם מלשמוע בעצת המסיתים. אל תנסו להרים יד על חיי היהודים, או על רכושם. כי, אם בניגוד לאינטרס הלאומי והאישי שלכם תרימו פעם יד נגדנו, נאלץ לגדע אותה בלי דיחוי בכוח נשקנו. והרי גם אתם למדתם, וגם העולם כולו למד, כי רב הוא כוחו של הנוער העברי המחודש.

בכם תלוי הדבר ובתבונתכם. אם תרצו, ולא תאזינו למסיתים, שלום וידידות ישררו בין שני העמים לעדי עד. יחד נבנה את הארץ הקדושה הזאת; יחד נזכה באוצרותיה ובפירותיה; יחד נפתח את חקלאותה ואת תעשייתה; יחד נתקדם עם העמים החופשיים בעולם לחיי צדק וחופש, לחיי אושר וכבוד.

שכנינו הערבים! אנו מושיטים אליכם יד לשלום ולאחווה. אל תדחוה.

**הארגון הצבאי הלאומי
בארץ ישראל**

ה"פלוורע" וה"ים" / מנחם בגין

קטעים מתוך: עיתון 'חרות', ה' תשרי התש"ט, 8
באוקטובר 1948.

שיקול רב היה בהנהגת ה"ארגון": במה להתחיל, במעשה או בהסברה. אחדים טענו, כי מסיבות חיצוניות ופנימיות כאחת, יש להתחיל בפעולה דווקא. נימוקיהם לא מבוטלים היו. בני הארץ אנשים מעשיים הם שאינם מכבדים את הדבור, אלא אם כן עומד מאחוריו מעשה. להכרזה לא יתייחסו ברצינות. יקראו, ינודו בראשם, יאמרו כי כבר קראו דברים יפים יותר מהבטחות קודמות שלא קוימו, רבה ומרה היא; הבטחה חדשה, הכרזה נוספת - לא תיקח את לבם ולא תצית אש בקרבם. אף הם יקראו, ינודו בראשיהם ויאמרו: כבר שמענו כזאת... על כן, טענו הטוענים, יש להתחיל בפעולה נגד המשעבד, ורק אחריה לפרסם דברי הסברה. המעשה הוא שיוכיח גם לשלטון הדיכוי, גם לצבור העברי וגם לחברים כי אכן החלה תקופה חדשה, תקופה שבה רשות הדבור נמסרה "לחבר פרבלום".

דעתם של חברים אחרים שונה היתה. טענו טענו, כי למרות הכל יש להתחיל בהסברה, להמשיך בפעולות מלחמתיות, לחזור להסביר ולחזור לפעול וכו', וכו'. לא ביטלנו את נימוקי חברינו. הם היו רציניים. וגם הנימוק הבטחוני (גורם ההפתעה המוחלטת) לא היה חסר הגיון ומשקל. אבל הבאנו נימוקים נגדיים והם שקבעו את סדר הדברים בשלב הראשון של המרד. הסברנו, כי לפי הכרתנו הננו יוצאים למלחמה ממושכת. פעולה חד פעמית ותהא המרעישה ביותר, לא תקבע את גורל המערכה. יהי הכרח לבצע, או לפחות לנסות לבצע, פעולות רבות; יהי סבל; תהיינה

רדיפות. ואם כך הרי חובה היא לקבוע מראש את עקרונות המלחמה, את מטרותיה, את דרכיה. ידע העולם על מה אנו נלחמים; ידע העם לשם מה הננו גורמים לו, כתוצאה מפעולותינו, צרות חולפות; וידע הנוער על מה ולמה הוא מסכן את נפשו. ועוד הסברנו: מלחמתנו לא תהיה צבאית גרידא. יחסי הכוחות הם כאלה, שאין היא יכולה להיות רק צבאית. מלחמתנו היא גם מלחמה מדינית. ביתר דיוק: זוהי מלחמה מדינית שתתנהל באמצעים צבאיים. על כן דרושה הסברה. הסברה מתמדת, שתלווה את הפעולות הצבאיות; הסברה מוקדמת שתסביר לכל, מדוע החלו הפעולות הצבאיות.

אחרי שיקול ודיון נתקבלה הדעה השניה. הוחלט לפרסם "הכרזת מלחמה" ובעקבותיה - לבצע פעולות-קרב נגד המשעבד.

להכרזה זו, שנכתבה בשלהי 1943 (גלופתה נתפרסמה בגליון ערב ראש-השנה של "חרות") קראו חברי "הפלורע"..." הייתי "ירוק" ולא הבינתי את פרוש המלה ה"לועזית". ידידי הטוב, ישראל אפשטיין אחי-נפשי, הי"ד, דוד יוטן ומשה בן ארצי, שטפלו בהדפסת הכרוז "ובהדבקתו", הסבירו לי מתוך מבוכה מסוימת, שלמעשה לא הם המציאו את הכנוי הזה, כי אם בעל בית הדפוס, "איש ספרדי", שקבל על רבוי החומר. "פלורע", הסבירו לי ידידי, פרושה: פטפוט ארוך. והצרה היתה, שאף אם לא הם המציאו את השם, הרי בתום לבם הזדהו עמו. ספקנים היו. כמעט כולם. אף הקרובים והטובים בידידי לא האמינו ב"המשך". והיו כאלה שהאמינו בחוסר אמונתם. הללו טענו בערך כך: "בגין וחבריו ירדו למחתרת ואינם יכולים לשאת עוד נאומים, על כן הם החלו "נאומים מן הקירות". "פלורע". אין הדבר רציני.

הקורא היום את הכרזת המלחמה שלנו, יודע, כי אף על פי שסגנונה אינו מן המשובחים וגם בתכנה ישנם לקויים, הרי הונחו בה היסודות למרד, אשר מקטנות החל ולגדולות הגיע. היה בה, בהכרזתנו נתוח גלוי ואף אכזרי של העבר וההווה; התוותה בה התכנית המדינית למלחמת השחרור. נתנו התחייבויות: "להלחם ולא לסגת, חרות או מות". ומעל הכל: בפעם הראשונה הוצא השם המפורש: ממשלה עברית זמנית של ארץ ישראל. הדרישה הושמעה והיא לא ירדה עוד מהפרק, עד שהוגשמה, לפחות בחלקה. הדרישה המרכזית בהכרזה היתה: "השלטון על ארץ ישראל ימסר לידי ממשלה עברית זמנית".

[...]

ב.

ביצוען של פעולות הקרב הראשונות הוטל על חטיבה שכונתה "יום". השם היה מקרי. לחטיבה קראו גם "החלק האדום" או "הפלוגה השחורה". עם התחלת המרד הקימונו בתוך הארגון הצבאי הלאומי חטיבות אחרות, לצורך תפקידיהן המיוחדים. גם להן נתנו שמות "מוזרים", אבל לא היו אלה ראשי תיבות של שמות אמיתיים, כגון "חק" (חיל הקרב) - החטיבה אשר על שכמה הוטלה כמעט כל המעמסה של המלחמה הצבאית במשעבד הבריטי.

"הים", כאמור היה שם קונספירטיבי סתם, אך הרעיון שהונח ביסודו היה מעניין מאד. מרידור, שהגה את הרעיון הזה, הניח, כי מלחמת השחרור העברית תדרוש מצד אחד אנשים אמיצים שיקבלו הדרכה נפשית מיוחדת; ומצד שני תדרוש המלחמה אנשים, שיקבלו הדרכה טכנית מיוחדת והיו מסוגלים לפעול בשטחים ערביים, הן בארץ-ישראל, והן בארצות ערב. ל"ים" נבחרו, איפוא אנשים אמיצי-לב, שחומי-עור. הם למדו קשת ו...ערבית; הם למדו גם להסוות את עצמם.

[...]

ב"ים", שבראשו עמד גונדר איתן, הוא ירוחם לבני, אשר תיכן וניהל את המלחמה הצבאית בשלטון הדכוי עד נפילתו בשבי האויב במערכת אשדוד – מקום שם הפך לחיים לוסטר, המפורסם ממשפטם של 31 אסירי בת-ים – ב"ים" היו לוחמים אמיצים ביותר, וכולם, או כמעט כולם, "דמו לערבים". אך מי זה אמר, כי רק אחינו יוצאי עדות המזרח הם שחומי-עור? ישנם "אשכנזים טהורים" שהם שחומים לא פחות ולעתים אפילו יותר מ"ספרדים טהורים", למשל, אברהם שלנו, אחד מעמודי התווך של הארגון, האיש שהיה במשך שנים "העסוק ביותר בארץ-ישראל". (אברהם עבד ללא יום נופש, מ-14 עד 18 שעות ביממה), אברהם זה מטעה תמיד, וביחוד בימי-קיץ, את הבריות. פעם, בנסעו במכונית ציבורית, נתקל בשתי גבירות לבושות הדר, שהחלו להתבדח "בשפתן", כלומר בפולנית, על חשבון מוצאו המזרחי וצבע פניו. אברהם, המחונן כרוב לוחמי המחתרת, בחוש הומור, נתן לגבירות "הנכבדות" לפטפט כאוות נפשן, אך לפני שיצא מן האוטובוס, פנה אליהן בפולנית רהוטה ואמר בשט אולימפי: "דובידזניה שאנאוונים פאניאם" (להתראות, גבירות נכבדות). "הגבירות" פערו פיהן, ולא ידעו כיצד לצאת מתדהמתן. הן החלו לגמגם בקשות-סליחה, אך אברהם הלך לדרכו. "הספרדי הטהור" הזה הוא יליד קראקוב.

כמוהו- רבים אחרים, וביניהם קבוצת לוחמי "הים", שנקראו כולם בשם אחיד: "חיים טויט". קורס צבאי היה להם, ללוחמים הללו, ולשם קונספירציה כפולה ומכופלת הוחלט לוותר אפילו על מתן מספרים סדוריים, במקום שמות, עליהם לשתוק, תמיד לשתוק, ולא להתגלות אף בפני חבריהם הטובים ביותר, כי אם "חיים טויטים" רבים. שנים מהם הכרתי, והם קשורים בפרשה מיוחדת בחיי.

לוחמים מצוינים היו. אחד הוסגר לידי הבריטים בכפר חסידים, בצאתו לפוצץ את צנור הנפט האנגלו-עיראקי. הסגירוהו למאסר ולגירוש מלשינים "אנטי-אימפריאליסטיים", כדי למנוע פעולה, שהיתה, כנראה, מאד "פרו-אימפריאליסטית" – חבלה בצנור הנפט! "חיים טויט" השני ניהל את מלחמת הארגון הצבאי הלאומי בירושלים, מילא תפקידי-קרב חשובים ביותר, והיה סגנו של המפקד גדעון בימי כיבוש יפו, שניהם "ספרדים טהורים" לפי מראה פניהם: שניהם – יוצאי לודז'.

בכל זאת נכון הוא, שחלק רב מבין לוחמי "הים" היה מיוצאי עדות המזרח, מכאן האגדה על "הפלוגה השחורה" של הארגון הצבאי הלאומי, המורכבת כביכול כולה "תימנים". אך עובדה היא, שהאמת, אם כי היא פשוטה יותר מאגדות, היא גם יפה מהן.

"הים" היה מורכב מלוחמים אמיצים, שהיו מוכנים כל רקע לסכן, ואף להקריב את חייהם במלחמת העם. היו בחטיבה זו, כמו באר החטיבות של הארגון הצבאי הלאומי, לוחמים מכל העדות, שהתקבצו למשפחה לוחמת אחת. והיה היו בחטיבות הלוחמות רבים מקרב בני עדות המזרח, אם אינני טועה, בין 30-40 אחוז. "שליטי הישוב" עטו על עובדה זו כעל שלל רב כדי לנגח אותנו. ואחד מהם הגיע אפילו לבוויין עם הספור על "הטרוריסטים התימניים"... אנחנו מתגאים בכך. אנחנו קובעים בשמחה ובגאווה, כי על ההתקפה ההיסטורית על המפקדה הראשית של צבא הכיבוש הבריטי, פקד "ספרדי", שגילה אומץ-לב – וגם קור-רוח! – להפליא. אחינו, יוצאי עדות המזרח, טוענים, שהם מקופחים בארץ הזאת בשטחים רבים. ובעברך בשכונות העוני, הדוקרות את לבך, בגלל עניין, כבסכינים, הנך יודע, כי אין זו טענה חסרת-יסוד. אולם בשטח אחד לא "מקופחים" היו אחינו יוצאי עדות

המזרח: במלחמת השחרור, בהסתערות על המשעבד הבריטי ומבצרו, בבתי-הכלא, במחנות הרכוז ובמעלות הגרדום – נטלו את חלקם המלא, ואולי למעלה מזה. במלחמת הגאולה לא מקופחים היו, או ביתר דיוק, לא קיפחו את עצמם והם מילאו את חובתם כלפי העם והמולדת עד תומה. הם רשאים להתגאות בכך. ואנו חייבים לתת להם יקר וכבוד.

המרד נגד השלטון הבריטי בארץ-ישראל / מנחם בגין

עיתון 'חירות', 7.2.1964, בציון 20 שנה למרד.

שלושה הם הגורמים היסודיים שהולידו את המרד נגד השלטון הבריטי בארץ ישראל כפי שהוכרז ונעשה ע"י הארגון הצבאי הלאומי" הקשר עם הארץ, השמדת העם בגולה, תורת ז'בוטינסקי.

מי שלא חש, בבואו בפעם הראשונה ארצה ישראל, כי הוא לא בא אלא **שב** אליה, לא יבין את אשר אנו הרגשנו, בהיותנו במחתרת, כל ימי המלחמה. זוהי ארצנו. בכל הפשטות. אנו דורכים על אדמתה ושומעים את קולות ההיסטוריה הבוקעים ממנה. האומה, שקמה על אדמה זו בימי קדם, אומה לוחמת הייתה. הותקפה וגברה; שועבדה, לא נכנעה; דוכאה, לא השלימה. מששבנו לאדמה זו, איך נקבל עלינו עול זרים? לא הייתה זו שאלה ריטורית. היה ברור לנו, כי עם שובנו ארצה ישראל יהיה עמנו לעם לוחם, מורד, משחרר את עצמו – או שלא יהיה כלל. הברירה הזאת אף היא לא להלכה בלבד הייתה. הבריטים התחייבו על סוף מלחמת-העולם השנייה – ובכל שנותרה עשו לקיום התחייבותם – כי בסוף שנות הארבעים תקום מדינה ערבית-פלשתינאית, ובתוכה מיעוט יהודי,, מוקפא". בעצם הימים ההם החלו הגרמנים במסע-השמדה מוחלט, באירופה המזרחית והמרכזית, של מיליוני יהודים מועמדים לשיבת ציון. ארץ-ישראל, לפי אמונתנו, נועדה וקיימת כדי להציל את העם היהודי הגולה והמפוזר, כדי להבטיח לו חיים וחרות.

הארץ הזאת לא רק ננעלה בפני הזועקים להצלה; היא נגזלה. והעם, אשר לגאולתו נועדה, הובל למוות. היה ברור לנו, כי אם לא נקום ולא נילחם בנשק ביד על שחרור הארץ לשם גאולת העם, לא תהיה עוד הצלה לשארית הפליטה, אם באירופה ואם בחלקי עולם אחרים. מלחמת החרות הייתה אפוא, לפי הכרתנו ולפי המציאות, למלחמת הקיום.

תורת ז'בוטינסקי תורת מרד הייתה. הביטוי המובהק ביותר לתורה זו ניתן בשיר בית"ר. ודאי, יש בו בשיר זה, אולי מעל לכול, קריאה למרד רוחני, שהוא תנאי מוקדם למרד מזוין. אבל מי שקיבל ברצינות, ואנו ברצינות קיבלנו, את שתי השורות בשיר המרד –

הפקר דם ונפש

... למות או לכבוש את ההר.

לא יכול היה שלא להבין, כי הכוונה האמיתית הצפונה בהן הייתה: בשעת משבר מכריע קום ומרוד, קום והילחם. ואת היסוד הרעיוני, המוסרי, למרד זה הניח ראש בית"ר זאב ז'בוטינסקי לא רק בשירה אלא גם בפרוזה. עוד בשנת 1932 כתב: "הרי אין להניח, כי היישוב כולו, תמצית והתגלמות התלהבותם של שלושה דורות, יניד בראשו מתוך הסכמה לפעולותיהם של חברת זרים, אשר האמצעי היחידי שלהם להשתלטות על ארץ-ישראל מבוסס על הפרת התחייבות-כבוד. הם ההופכים את החיים בארץ ישראל למאוד בלתי נוחים עבורנו. והרי זה בבחינת בטחון מאתימאטי שיימצאו בארץ ישראל יהודים, אשר יחפשו אמצעים כדי להמאיס גם עליהם את החיים, ואולי אף יותר משהם המאיסו אותם עלינו".

לשלושת הגורמים המשולבים הללו, אשר בשמות מקוצרים אפשר לקרוא להם: האדמה, ההכחדה, התורה, ניתן ביטוי בהכרזת המרד, שפרסם הארגון הצבאי הלאומי לפני עשרים שנה. העובדות המסכמות, האופייניות לשלהי מלחמת העולם השנייה, נקבעו בהכרזה ההיא בשנים עשר סעיפים. העיקריים בהם היו אלה:

7- גרמניה התחילה להשמיד את יהדות אירופה. פולין הפכה בית מטבחים. יהדות גרמניה, אוסטריה, הולנד ובלגיה חוסלה. יהדות לאטביה, ליטא ואסטוניה מתבוססת בדמיה. שארית הפליטה של יהדות פולין נאבקה על קיומה בגטאות. יהדות רומניה חרדה לגורלה. חרב ורעב, מגיפה ורעל מכלים את אחינו באירופה.

9 – לאור הטבח האיום בארצות אירופה הצהירו מדינות-הברית הצהרה מילולית גרידה, שאין ערכה עולה על ערך הנייר עליו נכתבה.

10- ממשלת בריטניה הכריזה, כי אין אפשרות לפעולות הצלה באשר הן תפרענה להשגת הנצחון. היא לא הסתפקה בהשקפה שטנית וזדונית זו. במו ידיה כתבה את פרקי הדמים בתולדות ההעפלה העברית: פאטריה, מאוריציוס, סטרומה.

12 – הספר הלבן נשאר בתוקפו. הוא מתגשם למרות בגידת הערבים ונאמנות היהודים, למרות הטבח של המוני בית ישראל באירופה ולמרות העובדה כי גם אחרי מיגור היטלרזים אין עתיד ליהודים בין עמי אירופה החדורים שנאת ישראל. והמסקנה: שפת העובדות היא פשוטה ואיומה כאחת. הפסדנו במשך ארבע שנות המלחמה מיליונים מטובי עמנו. מיליונים אחרים עומדים בפני סכנת השמדה. ארץ ישראל סגורה ומסוגרת... נסיק את המסקנה ללא חת... מלחמה לעם ישראל בשלטון הזה (הבריטי); מלחמה עד הסוף.

התביעה המדינית היסודית של המתקוממים הייתה: הקמה ממשלה עברית זמנית במקום השלטון הבריטי [...] מאחורי תביעה זו, על מהותה המהפכנית האמיתית, העמדנו מעיקרו את הכוח המניע תולדות אנוש – נכונות ההקרבה. את הכרזת המרד סיימנו בהודעה זו:

הנוער הלוחם לא יירתע מפני קרבנות וייסורים, דם וסבל. הוא לא ייכנע ולא ינוח, כל עוד לא יחדש את ימינו כקדם, כל עוד לא יבטיח לעמנו מולדת, חרות, כבוד, לחם, צדק ומשפט. ואם עזור תעזרו לנו, הרי תחזינה עיניכם בקרוב בימינו בשיבת ציון ותקומת ישראל. כה ייתן וכה יוסיף לנו האלוהים.

מצוידים באמונה זו יצאנו ללחום בשלטון הנוכרי לשם הקמת שלטון עברי. מזמן שנתפרסמה הכרזת המרד ועד חידוש עצמאות ישראל, ועד בכלל, לא הנחנו את נשקנו ולא הפסקנו את מלחמתנו אף ליום אחד. ארבע שנים ומחצית השנה עמדנו במערכה, והן ניתנות לחלוקה, על פי מהות המאורעות, לחמש תקופות:

- (א) מינואר 1944 עד נובמבר 1944.
- (ב) מנובמבר 1944 עד ספטמבר 1945.
- (ג) מספטמבר 1945 עד יולי 1946.
- (ד) מיולי 1946 עד דצמבר 1947.
- (ה) מדצמבר 1947 ועד יום 15 במאי 1948.

היסודות האסטרטגיים והטקטיים למלחמתנו

בתקופה הראשונה (מינואר 1944 עד נובמבר אותה שנה) הונחו היסודות האסטרטגיים והטקטיים למלחמתנו:

- החלטנו ללכת בדרך של מבצעים קרביים, ולא בדרך של התנקשויות אישיות כשיטת לחימה.

הבחנה זו בין שתי שיטות הלחימה המחתרתיות ברורה לחלוטין. גם השיטה השנייה קשורה מצד הלוחמים במאמצים רבים ובנכונות הקרבה אישית, כפי שהוכיחו תולדות המחתרת במאה התשע עשרה ברוסיה הצארית או המחתרת האירית ועוד. בארץ ישראל החלטנו מיד עם פתיחת מלחמתנו, ששיטתנו תהיה מבצעים צבאיים, כלומר התקפות מתוכננות מראש של קבוצת לוחמים על אובייקטים הקשורים בשלטון הנוכרי.

- מאחר שפתחנו במרד, בעוד מלחמת העולם השנייה נמשכת, הוספנו על החלטה יסודית זו הודעה לפיה לא נפגע, כל עוד נמשכת המלחמה נגד גרמניה, באובייקטים צבאיים של בריטניה. הייתה להודעתנו זו משמעות מוסרית, שאין צורך לפרשה. מובן מאליו, שרצינו בהדברתה ובהשמדתה של גרמניה הנאצית על-ידי כוחות הברית, אך הייתה להודעתנו גם תכלית מדינית. לא רצינו לצרף לאויב, שנגדו עמדנו, את כל אלה אשר נלחמו יחד עם בריטניה נגד גרמניה; להיפך, רצינו לבודד אותו מהם ביחס לעמנו וארצנו. אבל הייתה להודעתנו גם משמעות מעשית. מן הלאו שמעת הן. הודענו כי כל עוד נמשכת המלחמה נגד גרמניה לא נפגע באובייקטים הצבאיים הנמצאים בארצנו המשועבדת. היה ברור אפוא,

שלכשתסתיים מלחמה זו נצא למלחמת תנופה גם נגד האובייקטים הצבאיים של בריטניה בארץ-ישראל. ואת ההודעה הזאת על שני חלקיה קיימנו הלכה למעשה. - על ידי המלחמה המתמדת בשלטון הבריטי הוצאנו, זו הפעם הראשונה ולפרק זמן של קרוב לארבע שנים, כל יוזמה מלחמתית מידי הערבים בארץ-ישראל. יוזמה זו הייתה בידיהם החל מ-1920, בשנת 1921, בשנת 1929, והחל משנת 1936 עד אשר עבר הארגון הצבאי הלאומי, בפיקודו של דוד רוזאל, להתקפת-נגד על אלה שקמו להוכיח, עד פרוץ מלחמת העולם השנייה, כי לא תיתכן מדינה יהודית בארץ ישראל.

- קמנו להוכיח כי התנגדות עברית מזוינת בארץ ישראל תמנע מן השלטון הבריטי כל אפשרות של קיום סדיר. האסטרטגיה שלנו בשטח זה הייתה לפורר את האדמיניסטרציה הבריטית הרגילה, לא לתת לה מנוח להוכיח את אוזלת-ידה. זאת כידוע, הוכחנו. מתוך התבוננות וגם מתוך ניסיון למדנו שהשלטון הבריטי בימים שבהם הייתה קיימת האימפריה האדירה שהשתרעה על ארבעים מיליון קילומטרים מרובעים יותר משהוא עומד על הכוח הוא נשען על הפרסטיז'ה. ודאי, גם פרסטיז'ה הוא גורם של כוח. אבל אם הבנת כי היא היסוד של השליטה, נסללה לפניך הדרך לפגוע בה. ואכן, בכל תקופת מלחמתנו המחתרנית שמנו לב במיוחד לפרסטיז'ה השלטונית הבריטית, לא רק בארץ אלא ברחבי תבל והשתמשנו בכל הזדמנות, בייחוד אם היא ניתנה לנו על-ידי הבריטים עצמם, כדי להלום ביסוד הזה של שליטתם. על כך היה מקונן מרה במשך כל שנות המרד העברי איש, אשר בשבילו הפרסטיז'ה האימפריאלית הבריטית הייתה חשובה מעל לכול, הלא הוא וינסטון צ'רצ'יל.

- החלטנו על קיומה של מחתרת גלויה. ודאי, יש במושג זה סתירה מניה-וביה, אבל מציאות החיים יודעת פרדוכסים כאלה. אמת בהם. בארצנו אין הרים גבוהים ואין יערות-עד, מהם יכולים להגיח בימינו פרטיזנים ובהם הם יכולים להסתתר בין מבצע למבצע. שני האלמנטים הגיאוגרפיים והטופוגרפיים האלה, העומדים לרשותם של פרטיזנים, כפי שלמדנו מימי קדם ועד ימינו אלה, אם באירופה ואם באסיה, לא עמדו לרשותנו. משום כך, אולי בלית ברירה החלטנו לפעול ממעין מחתרת גלויה. חיינו בעיר ככל איש אחר כביכול. בה תיכננו והכיננו את המבצעים הקרביים. השיטה הייתה – „הלום והיעלם“. לאחר המבצע לא הלך איש מקרב חיילינו למקום סתר אלא, אם מותר להתבטא כך, הוא נעלם בתוך הקהל הרחב. מבחינה זו הייתה המחתרת הארצישראלית שונה כמעט לחלוטין מארגוני המחתרת הידועים בחלקי עולם שונים.

- החלטנו לתת נשק בידי לוחמינו רק לצורך המבצע המתוכנן. בעניין זה היו בתקופה ההיא הבדלי ידע ושיטה בין הארגון הצבאי הלאומי לבין ארגון לח"י. ארגון לוחמי חרות ישראל, אשר זכויות היסטוריות לו במלחמה נגד השלטון הבריטי, נהג בימים ההם לתת נשק בידי חבריו בדרך קבע. כפי שהוסבר לי על-ידי מפקדו, ניתנה ההוראה לנהוג כך לאחר שאברהם יאיר, מחוללו של ארגון לוחם זה, נרצח על-ידי המשטרה הבריטית. ואולם אנו סבורים היינו, כי האסטרטגיה של מרד מחייבת להימנע מנשיאת-נשק יומיומית העלולה לסכן את הלוחם יותר משהיא נותנת לו בטחון חיים או כושר היעלמות. מצד אחר, התנגשויות ספוראדיות ופתאומיות בין לוחמים מזוינים לבין כוחות האויב, העולים עליהם בדרך הטבע בעוצמת האש, עלולות לגרום לשיבושים חמורים בתכנון המבצעים ובהוצאותם אל הפועל. באחד הימים ההם הובאו כל הנימוקים האלה בפני מפקדו של ארגון לח"י.

עלי לציין, כי לקראת סיום התקופה שבה אנו עומדים החליט גם ארגון לח"י לא לתת עוד נשק אישי ללוחמיו. מאז גם אצ"ל וגם לח"י החזיקו נשקם במחסנים ולא הוציאוהו אלא למבצעים.

אלה היו ששת הכללים העיקריים באסטרטגיה ובטקטיקה של המלחמה המחתרית, כפי שקבענו אותם בתקופה הראשונה שנמשכה, כאמור, מראשית 1944 ועד נובמבר של אותה שנה.

בתקופה ההיא הנחנו גם את היסודות הארגוניים לצבא-מחתרת לוחם. חילקנו את הארגון לארבע חטיבות ונתנו בהן סימנים: ח"ק, חת"ם, צ"ם, וי"ם. שתי החטיבות האחרונות, שפירושן הוא צבא המהפכה ויחידות מחץ, לא יצאו מגדר תכנון. החטיבות המעשיות היו הראשונות: ח"ק, כלומר חיל הקרב, שעליו הוטל להוציא אל הפועל את כל תכניותינו הקרביות וחת"ם, כלומר חיל התעמולה המהפכנית, שעסק בהסברה מתמדת של מבצעינו. כלל גדול היה אצלנו: עשה והסבר, הסבר והוסף לעשות. גם מבחינה זו נבדלה מחתרתנו ממחתרות רבות אחרות. הבנו, ומעולם לא נעלם מנגד עינינו, כי המטרה היא מדינית, בעוד אמצעי הלחימה הם צבאיים. מטרה זו דורשת הסברה בלתי-פוסקת. עמנו עם-הספר הוא. צריך להסביר לו מה אנו עושים ואיך אנו עושים. וכך תמיד הסברנו, במידה שיכולנו לעשות כן, בלי להפר את חובת הסודיות.